

DISIPLINÆRNEMNDEN

ÅRSBERETNING
01-01-2022 - 31-12-2022

Disiplinærordning for advokater

Disiplinærnemndens sammensetning og virksomhet er fastlagt i domstoloven § 227 og i forskrift til domstoloven kapittel 11 (advokatforskriften), vedtatt 20. desember 1996 ved Kongelig resolusjon.

Disiplinærnemndens sammensetning

Medlemmer av Disiplinærnemnden for advokater oppnevnes ved beslutning av Justis- og beredskapsdepartementet på grunnlag av Kgl.res. av 28.01.2000, hvor myndigheten til å foreta oppnevnelser og gjenoppnevninger til styrer, råd og lignende organer er delegert til departementet av Kongen i statsråd.

Disiplinærnemndens medlemmer oppnevnes for to år av gangen, og har fem medlemmer med personlige varamedlemmer. Nemnden ledes av en dommer. Nemnden har to medlemmer som er advokater og to medlemmer som bør være jurister og representere henholdsvis forbruker- og næringslivsinteresser.

Disiplinærnemndens sammensetning har i 2022 bestått av følgende:

Leder:

Dommer Ruth-Louise Osborg (dommer Øyvind Panzer Iversen, varaleder)

Advokatmedlemmer:

Advokat Karl Inge Rotmo (advokat Bjørn Dyrland, varamedlem)

Advokat Leif Oscar Olsen (advokat Ole J. Devold, varamedlem)

Næringslivsrepresentant:

Direktør Mille Haslund Mellbye (daglig leder Torunn Ness, varamedlem)

Forbrukerrepresentant:

Seniorrådgiver Kaja Breivik Furuseth (daglig leder Cecilie Asak Oftedahl, varamedlem)

Generelt om Disiplinærnemnden

Disiplinærnemnden utøver disiplinærmyndighet overfor advokater. Dette innebærer at nemnden behandler klager over at en advokat har opptrådt i strid med Regler for god advokatskikk, domstolloven eller annen lov, herunder om en advokat har krevd for høyt salær.

Advokatforening har en selvdømmeordning for sine medlemmer, og som utøves av sju regionale disiplinærutvalg. Klage på et medlem av Advokatforeningen skal behandles av utvalget som første instans. Avgjørelsen kan videre påklages til Disiplinærnemnden.

Advokat som ikke er medlem av Advokatforeningen, kan velge at klage mot vedkommende behandles først i disiplinærutvalget. Ønsker ikke advokaten førsteinstansbehandling i utvalget, behandles klagen av Disiplinærnemnden som eneste instans.

Disiplinærnemndens reaksjon på om advokaten har opptrådt i strid med Regler for god advokatskikk er angivelse av kritikk, irettesettelse eller advarsel. Nemnden kan også foreslå overfor Advokatbevillingsnemnden at advokatens bevilling blir kalt tilbake. Nemnden plikter å gi rapport til Tilsynsrådet for advokatvirksomhet dersom den ved behandling av en sak får mistanke om kritikkverdige forhold ved en advokats behandling av betroede midler, sikkerhetsstillelse eller andre forhold som er underlagt Tilsynsrådets ansvarsområde.

Disiplinærnemnden kan videre redusere en advokats salær, og pålegge advokaten å betale tilbake det overskytende. Et pålegg er tvangsgrunnlag for utlegg. Nemnden kan også behandle klage fra klienter som ikke får tilbake salær etter avgjørelse av et av Advokatforeningens disiplinærutvalg, og gi vedtaket tvangskraft.

Sekretariatsfunksjonen for Disiplinærnemnden utføres av Advokatforeningen, jf. advokatforskriften § 5-1 fjerde ledd. Nemndens virksomhet finansieres ved årlige bidrag fra advokatene, fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet. Bidraget var i 2021 på kroner 1 000. Bidraget for 2022 var på kroner 1 100, en økning med kroner 100 fra året før. Bidraget innkreves av Tilsynsrådet. Regnskap for nemnden, og melding om nemndens virksomhet, sendes departementet.

Disiplinærnemndens virksomhet

Disiplinærnemnden fatter sine avgjørelser på grunnlag av partenes skriftlige saksfremstilling. Avgjørelsene blir truffet etter votumsbehandling i Advokatklageordningen eller i møte. Nemnden avholdt i 2022 til sammen 11 møter, hvorav cirka halvparten av møtene ble gjennomført digitalt.

Alle klager på advokat, og anke på disiplinærutvalgets beslutning behandles digitalt via Advokatklageordningen. Klageordningen er et helelektronisk klagesaksbehandlings-system som ble lansert i 2019. Pålogging skjer med elektronisk ID, og løsningen bidrar til en mer effektiv, moderne og sikrere disiplinærordning.

Antallet innkomne saker til Disiplinærnemnden har, etter en gradvis økning de siste årene, for 2022 gått betydelig ned. I 2022 ble det sendt inn 186 saker til nemnden, mens det i 2021 var 293 saker.

Disiplinærnemnden behandlet totalt 203 saker i 2022. Dette er færre behandlede saker enn i 2021, hvor nemnden behandlet 286 saker. Av de behandlede sakene i 2022 var 134 saker som ankeinstans, 63 saker som førsteinstans og 6 saker om gjenåpning. Det er grunn til å tro at nedgangen antallet behandlede saker henger sammen med at færre saker kom inn til nemnden i 2022.

Totalt ble 16 saker trukket og 3 saker kategorisert som «*ikke-behandlet*» (annullert). Samlet sett har Disiplinærnemnden behandlet 37 flere saker (inkludert trukkede) enn antallet innkomne saker i 2022.

De fleste fellelser i Disiplinærnemnden for brudd på Regler for god advokatskikk i 2022 var for punkt 3.1.2 om forholdet til klient (21 %), punkt 1.3 om advokatens opptreden (13 %), punkt 1.2 om advokatens oppgave (11 %) og punkt 3.3.1 om salærberegning (6 % av sakene. I 11 % av sakene ble salæret nedsatt.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2022 var 5,5 måneder for alle behandlede saker, og viser en liten nedgang på 0,1 måned fra 2021.

For å redusere og holde saksbehandlingstiden i Disiplinærnemnden nede skriver jurister i sekretariatet utkast til nemndens beslutninger. I 2022 ble det benyttet cirka 4,9 årsverk. Juristene har skrevet utkast i 188 av de 203 behandlede sakene i nemnden i 2022. Av disse utkastene er 67 saker avgjort i første instans, og 121 saker i andre instans.

De av Disiplinærnemndens avgjørelser som antas å ha generell interesse, og som er av prinsipiell art, oversendes med jevne mellomrom til Lovdata for publisering i disiplinærdatabasen.

Som et ledd i å få en god og ryddig overgang til nytt disiplinærsystem, som kommer med advokatloven, vedtok Advokatforeningen i mai 2022 å stoppe inntaket av nye klagesaker i disiplinærutvalget med virkning fra 1. januar 2023. Klage på advokat fremsatt etter årsskiftet behandles i Disiplinærnemnden som eneste instans, i en overgangsperiode frem til den nye Advokatnemnda blir etablert. Nemndens sekretariat har vært i dialog med departementet om hvordan overgangsordningen bør være, herunder nemndens sammensetning i denne perioden. Under henvisning til at den kommende saksmengden forventes å bli betydelig større, som følge av nedleggelsen av utvalgene, ble det blant annet foreslått overfor departementet å styrke nemnden med minimum ett sett til med varamedlemmer for å holde restansene nede.

Klage til Sivilombudsmannen

Sivilombudsmannen kan etter sivilombudsloven § 3 undersøke og uttale seg på rettslig grunnlag om hvorvidt Disiplinærnemnden har handlet feil, eller begått urett ved sin behandling av en klagesak.

Disiplinærnemnden ble ikke i 2022 gjort kjent med om det er sendt klager direkte til Sivilombudsmannen for uttalelse.

Rettsvister

Disiplinærnemndens beslutninger er endelige, og kan ikke påklages. Søksmål mot avgjørelser truffet av nemnden kan reises mot staten ved Disiplinærnemnden, jf. § 227 siste ledd.

Ett søksmål fra innklaget advokat (gjaldt tre disiplinærbeslutninger) ble behandlet i tingretten i 2020. Anke ble behandlet i lagmannsretten i 2021. Høyesteretts ankeutvalg avsa slutning i saken i slutten av februar 2022, og kom til at anken ikke tillates fremmet.

Ett annet søksmål fra en klager ble behandlet i tingretten og i lagmannsretten i 2021. Saken ble anket videre til Høyesterett i desember 2021. Ankeutvalget avsa slutning i saken i slutten av januar 2022, og kom til at anken ikke kunne føre frem.

Ved stevning fra en klager, innsendt januar 2022 avsa tingretten dom i slutten av desember s.å. Tingretten avviste, etter skriftlig behandling, klagers påstand om erstatningskrav som følge av feil saksøkt, og videre ble Disiplinærnemndens beslutning funnet gyldig.

Videre vises det til opplysninger om stevning mottatt i 2018, og som per i dag ennå ikke er avsluttet. Ankesaken for lagmannsretten er utsatt på ubestemt tid.

Statistikk

Antall saker	2020	2021	2022
Antall innkomne saker	269	293	186
Antall behandlede saker (realitetsbehandlede og avviste)	295	286	203
Antall overliggende saker	105	91	63
Antall trukkede saker	9	13	16
Antall ikke behandlede/annullerte saker		22	3
Antall saker tilbakeført utvalget		2	-
Antall realitetsbehandlede saker	209	184	128
Antall avviste saker, herunder	86	104	75
- behandlet av samlet nemnd	65	22	13
- behandlet av leder alene		92	62
Antall avgjørelser om tvangskraft		1	1
Antall avgjørelser med prinspal v/advokatfullmektig	9	25	15
Antall avgjørelser som førsteinstans, herunder	93	94	69
- antall saker med spørsmål om gjenåpning	12	7	6
- av disse er besluttet gjenåpnet	5	-	-
Antall avgjørelser som ankeinstans, herunder	202	191	133
- anket for sent	5	4	6
Antall avgjørelser hvor nemnden kom til samme resultat som utvalget	147	141	96
Antall avgjørelser hvor utvalgets beslutning ble omgjort, helt eller delvis	49	47	31
- av disse ble reksjonen skjerpet	12	16	10
Realitetsbehandlede saker, hva angikk:			
God advokatskikk og salær	101 82 ¹	73	63
Kun god advokatskikk	179 110	98	56
Kun salær	79 10	5	2
Saksomkostninger tilkjent klager	4	5	1

¹ Som følge av rapportering fra to klageordningssystemer inneholdt årsberetning for 2020 noen regnefeil, og er her korrigert

Reaksjoner	2020	2021	2022
Redusert eller intet salær	20	27	12
I strid med god advokatskikk, herunder	71	65	33
- kritikk		46	23
- irettesettelse	11	14	5
- advarsel	2	5	5
Innberetning til Advokatbevillingsnemnden	2	1	2
Varsling til Tilsynsrådet	3	-	-
Dissens			
Antall	11	7	9
Medholdsprosent			
Klager er gitt medhold	37 %	33 %	26,6 %
Gjennomsnittlig behandlingstid			
Alle saker	8 ²	5,6	5,5

Oslo, 18. januar 2023


Ruth-Louise Osborg
leder

² Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden i Disiplinernemnden i 2020 fordeler seg slik:
- Papirsaker: 10 mnd. (3 mnd. i sekretariatet og 7 mnd. i nemnden)
- Portalsaker: 5,9 mnd. (2,7 mnd. i sekretariatet og 3,2 mnd. i nemnden)